

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 9-12410

KATOLIŠKI GLAS

Cena: Posamezna št. L 15
Naročnina: Mesečna L 65
Za inozemstvo: Mesečno L 100

Leto II. - Štev. 47

Gorica - 22. novembra 1950 - Trst

Izhaja vsako sredo

Msgr. dr. Mirko Brumat je umrl

*Niso suhè nam prijatlo oči, ko se spomnimo tebe
ino predragih s teboj tvoje ljubezni darov.*

Francè Prešeren

zaslovel kot izvrsten spovednik in duhovni voditelj. Dne 7. nov. 1945. pa ga je sv. stolica s papeško bulo imenovala za kanonika sholastika goriškega stolnega kapitlja in ker je sholastik istočasno tudi tretja digniteta v kapitlju ter opat belinjski, je msgr. Brumat dosegel najvišji čin in dostojanstvo izmed vseh slovenskih duhovnikov v goriški nadškofiji. Na tem uglednem položaju ga je zalotila prerana smrt dne 20. nov. 1950, v starosti samih 53 let.

Msgr. dr. Mirko Brumat je polagoma vzrastle v osredno in vodilno osebnost slovenske duhovščine na Goriškem. Vsekdar se je odlikoval po svojem strogem cerkvenem duhu in neomajni zvestobi do sv. očeta in sv. stolice, po svoji značajnosti in odločnosti v boju zoper vsako krivico in laž, po svoji premočrtnosti ter čutu dolžnosti in odgovornosti pred Bogom in lastnim narodom. Njegova veličina se je izkazala zlasti v krčeviti obrambi narodnih pravic slovenske manjšine v Italiji v dobi fašizma ter v neizprosni boju zoper komunizem, ki se je pod krinko osvobodilnega gibanja širil med Slovence in katerega je stalno proglašal v preroškem videnju za največjo nesrečo, ki bi mogla zadeti slovensko ljudstvo.

Msgr. Brumat je bil predvsem in nadvse duhovnik po božjem Srcu. Kot cerkveni govornik je zaslovel po vsej deželi, tako, da so ga hiteli poslušati v Gorico celo iz najbolj oddaljenih vasi Brd in Vipavske, Krasa in hribov. Kaj kmalu se je uveljavil tudi kot ljudski misijonar: obredel je takorekoč vso Goriško s svojimi slavnostnimi govori, tridnevnicami, misijoni; postal je apostol zaprtih duhovnih vaj in sam je priznal, da je vodil vsaj 120 različnih zaprtih duhovnih vaj. Leta 1933 je po smrti msgr. Leopolda Cigoja prevzel vodstvo goriške dekliške Marijine družbe ter je postal škofijski voditelj vseh slov. Marijinih družb. Msgr. Brumat se je izkazal za izrednega častilca Matere božje in nadvse gorečega širitelja Njene slave. In njegova je zasluga za vse versko, kulturno in narodno delo, katero je izvršila, zlasti v zadnjih letih, goriška dekliška Marijina družba, ki je edina res čvrsta in plodna organizacija današnje slov. narodne manjšine v Italiji.

Nadškofijski ordinariat v Gorici je poveril msgr. Brumatu važne naloge: imenoval ga je za cerkvenega cenzorja knjig, za vodjo škofijskega karitativnega sklada, za podravnatelja škofijskega misijonskega urada, za člana škofijskega katehetskega urada, itd.

Tudi na slovstvenem polju je zasedel msgr. Brumat častno mesto, zlasti kot nabožni pisatelj. Tako je izdal mladinsko vzgojno knjigo „Kam?“ (1923), zgodovinsko delo „Na Sv. goro“ (1924), življenjepisa sv. Antona Padovanskega, šmarnice „Mala

Cvetka Marijina“ (Sv. Terezija Deteta Jezusa, 1929), zbirko cerkvenih pesmi.

Leta 1939 je ob priliki štiristoletnice svetogorske božje poti izdajal v Gorici nabožni list „Svetogorska kraljica“. Poskrbel je, da izhaja pod okriljem goriške dekliške Marijine družbe notranje glasilo „Vijolica“.

Msgr. Brumat je imel tudi velik dar za petje in glasbo. Veliko vrsto let je vodil petje pri slov. sv. maši v stolnici ter tudi igral na orgle. Pa tudi uglasbil je veliko pesmi, zlasti nabožne vsebine, in nekatere izmed teh so se pele v vseh cerkvenih zborih goriške nadškofije.

Neutrudni msgr. Mirko je bil tudi izvrsten častnik. Pod imenom „Bonaventura Mahnič“ je več časa urejeval „Slovenskega Primorca“, ki je bil prvi slovenski poveljni tednik v Italiji. Zadnje njegovo tiskano delce pa je knjižica „V duhovno križarsko vojsko!“, ki predstavlja zadnjo besedo msgr. Brumata slovenskemu ljudstvu: molite, da bi dobri Bog rešil človeški rod strašne kuge brezbožnega komunizma.

Velike so zasluge pok. msgr. Brumata tudi na narodnem področju. Saj je bil med drugim tudi prvi predsednik in soustanovitelj „Prosvetne zveze“ in „Mladike“ v Gorici ter neumoren sotrudnik „Našega čolničca“. Njegova odločna beseda in neustrašen nastop za ohranitev slov. narodnih pravic, zlasti pod fašizmom, sta priklicala nanj težke preiskunje a msgr. Mirko ni klonil: za resnico in pravico bi dal tudi življenje.

Msgr. Brumat ni poznal počitka, bilo ga je samo delo. In to je tudi najbrž pospešilo njegovo smrt.

Veličasten pogreb je dokaz njegovega velikega dela.

Z njegovo smrtjo je osirotel za svojega sholasta stolni kapitelj, osirotela „Marijina družba“, osirotelo je misijonsko gibanje, osiroteli smo goriški duhovniki, ker je odšel v večnost eden izmed najboljših; osiroteli so goriški Slovenci, ker se je z njim strl eden izmed naših stebrov, osirotel je v tem letu že drugič naš list, ker je izgubil poleti urednika Kemperleta, zdaj pa še lastnika msgr. Brumata.

Najbolj pa je prizadeta njegova lastna družina: najprej je dve leti od tega umrla mati, nato pred tedni brat Amadej, sedaj pa še brat monsignor. Tukaj povezani z ljubeznijo so danes onkraj groba združeni v večni Ljubezni.

Dragi in nepozabni Mirko! Ti si sicer umrl, a duhovno živiš in boš živel.

Zapisal bi ti na grob besede, ki sem jih nekje bral:

**Zima in led bosta uničila skale naših planin,
predno bo zbrisan med nami tvoj sveti spomin!**

ŠESTINDVAJSETA NED. PO BINK.

Iz svetega evangelija po Mateju (Mt 24, 15-35)

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: Kadar boste videli gnusobo opustošenja na svetu kraju, napovedano po preroku Danielu, — kdor bere, naj razume, — takrat naj beže v hribe, kateri so v Judeji, in kdor je na strehi, naj ne hodi dol, da bi kaj vzel iz svoje hiše; in kdor je na polju, naj se ne vrača domov po svoj plašč. Gorje pa nosečim in doječim v tistih dneh! Molite, da se vaš beg ne zgodi pozimi ali na soboto; zakaj takrat bo velika stiska, kakršne ni bilo od začetka sveta do zdaj in je tudi več ne bo. In ko bi ne bili tisti dnevi okrajšani, bi ne bil otet noben človek; toda zaradi izvoljenih bodo tisti dnevi okrajšani. Če vam tedaj kdo poreče: 'Glejte, tukaj je Kristus', ali: 'Tam je', ne verjemite. Vstali bodo namreč krivi Kristus i in krivi preroki in bodo delali velika znamenja in čudeže, tako da bi tudi izvoljene premotili, če bi bilo mogoče. Glejte, naprej sem vam povedal. Ako vam torej pareko: 'Glejte, v puščavi je', ne hodite ven; 'Glejte, v hramu je', ne verjemite. Kakor namreč blisk pride od vzhoda in posveti do zahoda, tako bo tudi s prihodom Sinu človekovega. Kjer koli je mrtvo truplo, tam se bodo zbirali jastrebi. Takoj po stiski tistih dni pa bo sonce otemnelo, in luna ne bo dajala svoje svetlobe in zvezde bodo padale z neba in nebeske sile se bodo majale. Takrat se bo prikazalo znamenje Sinu človekovega na nebu in takrat se bodo jokali vsi rodovi na zemlji; in videli bodo Sinu človekovega priti na oblakih neba, z veliko močjo in slavo. In poslal bo svoje anđele ob močnem glasu trombe in zbrali bodo njegove izvoljene od štirih vetrov, od kraja do kraja neba. Od smokvinega drevesa pa se učite prilike: Kadar postane njegova veja že muževna in poganja liste, veste, da je blizu poletje. Tako tudi vi: kadar boste videli vse to, vedite, da je blizu — pred vrati. Resnično povem vam: Ta rod ne bo prešel, dokler se vse to ne zgodi. Nebo in zemlja bosta prešla, moje besede pa ne bodo prešle.

Cerkveno leto se je za hip ustavilo. Prišla je zadnja nedelja, zadnja postaja. Napolnjevalo nas je z mnogimi mislimi, upi in spoznanji. Današnji evangelij hoče dati pečat vsemu temu. Utrditi nas hoče, da bi v svetem strahu služili Bogu.

Strah je za človeka nekaj poniževalnega, nizkega. Delu, ki ga človek izvrši samo iz bojznosti, se zdi, da manjka prava notranja vrednost. Pokorščina otroka, ki

Koledar za prihodnji teden

- 26. novembra. NEDELJA. 26. (zadnja) pobinkoštna; Silvester, opat.
- 27. PONEDELJEK. Virgilij, škof.
- 28. TOREK. Gregorij III. papež.
- 29. SREDA. Saturnin, škof.
- 30. ČETRTEK. Andrej (Hrabroslav), apostol.
- 1. decembra. PETEK. Marijan, mučenec; prvi petek.
- 2. SOBOTA. Blanka; prva sobota.

uboga starše samo zato, ker se jih boji, je malo vredna. Pravi nagib je ljubezen. Ona daje delu pravo vrednost.

Pri naši službi Bogu bi nas morala tudi vedno voditi ljubezen. Saj je Bog vreden naše ljubezni. Žal, pa so mnogokrat skušnjave in nasprotni vplivi tako močni, da prevpijejo ljubezen in človek jim sledi. Bog je žaljen in prišla je nevarnost pogubljenja.

Bog pozna človeške slabosti, zato je znižal svoje zahteve do človeka. Človeku ne šteje v dobro samo tista dela, ki jih naredi iz ljubezni do njega, ampak tudi ona, ki jih naredi iz strahu.

Strah božji je začetek modrosti, pravi sv. pismo; in spet drugič pravi, naj s strahom in trepetom delamo za svoje zveličanje. Eden izmed sedmerih darov Sv. Duha je tudi dar strahu božjega.

Strah pred Bogom nas varuje greha. Človek razmišlja: kaj bo z mano, če me bo Bog takoj po grehu poklical v večnost. Ta mi-

sel človeka marsikdaj odvrne od greha.

Strah božji kliče k spreobrnjenju. Večina ljudi, ki celo življenje slabo živijo, imajo namen pred smrtjo spraviti se z Bogom. Bojijo se večnosti, bojijo se sodbe in to jih nagiblje h kesanju.

Strah božji varuje pred pretirano navezanostjo na zemsko bogastvo. Saj bo treba vse pustiti! Ničesar ne bo vzel človek s seboj. Spremljala ga bodo samo dobra dela.

V pravem strahu božjem nas hoče Jezus utrditi, zato nam slika strahotno-veličastno poslednjo sodbo.

Čas gre naprej. Razmere na zemlji se spreminjajo. Ljudje vedno drugače mislijo, živijo in delajo. Jezus pa se ne spreminja. Njegove besede ne bodo nikdar prešle. Nikdar se ne bodo spremenile, čeprav jih bodo ljudje poslušali včasih bolj, včasih manj. Kristus ostane vedno isti: včeraj, danes in jutri. Nebo in zemlja bosta prešla, njegove besede pa ne bodo prešle.

NEDELJSKA MOLITEV

ZBUDI, PROSIMO, GOSPOD, V SVOJIH VERNIH VOLJO, DA SE BODO Z VEČJO GOREČNOSTJO TRUDILI ZA SADOVE BOŽJEGA DELA IN PREJELI VEČJE PRIPOMOČKE TVOJE LJUBEZNI.

SVETO LETO

Nesreča pri romanju

Velika narodna svetoletna romanja so po večini končana. Zadnje je bilo ono iz Kanade ob proglasitvi nove blažene Marjete Bourgeoys. Udeležil se je tega romanja kardinal - nadškof iz Toronta in še 22 kanadskih škofov ter velika množica tamkajšnjih vernikov. V ponedeljek po beatifikaciji je sprejel Kanadčane sv. oče in jim je to junaško njihovo misijonarsko postavil za zgled apostolskega delovanja. Še isti dan se je ena skupina teh romarjev iz škofije Québec z zrakoplovom odpeljala proti svoji domovini. Bilo je v letalu 51 romarjev, med njimi 10 duhovnikov.

V torek pa je radio oznanil pretresljivo vest, da se je to letalo nad Francijo v megli in dežju zaletelo v vrh gore Objou, 160 km severno od marséjskega mesta in se razbilo. Vsi potniki so bili pri tem ubiti. Za zgolj človeško pojmovanje se romanje ni moglo žalostneje končati. Gotovo je to velik udarec zlasti za družine ponesrečenih romarjev in je žalostna nesreča povsod vzbudila globoko sočutje. Zakaj je ljubi Bog to pripustil, danes ne more nihče vedeti. Vse pa ki imamo vero, tolaži zavest, da so romarji po zadobljenem svetoletnem odpustu prišli v večno domovino, v nebeski Jeruzalem.

V baziliki sv. Petra so za ponesrečene darovali slovesno mrtvaško sv. opravilo ob navzočnosti še v Rimu ostalih romarjev, škofov, kardinalov in svetoletnega odbora. — Sv. oče je družinam ponesrečenecv poslal svoje globoko sožalje, kardinal Me Guigan pa je naslovil na vse kanadske vernike tolažilno pismo, v katerem razlaga Jezusove besede: Jaz sem vstajenje in življenje.

Goričan med ponesrečenci

Č. g. dr. Rinaldo Mocchiutti, iz goriške nadškofije, ki je bil član Ruskega zavoda v Rimu je sku-

paj s kanadskimi svetoletnimi romarji potoval v Kanado kot novi dušni pastir za tamkajšnje ruske emigrante. Pri tej letalski nesreči je našel tudi on svojo smrt. Star je bil 28 let.

Manjša romanja

Kljub kratkim jesenskim dnevom in večkrat slabemu vremenu pa tudi sedaj ne manjka v Rimu romarskih skupin. Večinoma so to razne župnije iz Italije, ki jih je pri zadnjem sprejemu bilo nekaj stotin in so z drugimi evropskimi romarji zopet napolnili cerkev sv. Petra. Bile so navzoče še skupine iz Francije, Belgije, Irske, Nemčije, Avstrije in Švice. Tudi nekaj vojaških skupin je bilo med njimi. Pri nagovoru na vernike se je sv. oče spomnil tudi ponesrečenih Kanadčanov. Romarjem so ob tem očetovskem tolažilu solze zalile oči.

Nova blažena

V nedeljo 12. t. m. je bila za blaženo proglašena Marija BOURGEOYS, ustanoviteljica redovnih sester »Naše ljube Gospè«. Francozinja, ki je v 17. stoletju postala pravi apostol v Kanadi, kamor se je preselila. Sv. oče je ta dan popoldne počastil novo blaženo v baziliki sv. Petra.

Ameriški škofje in preganjanje Cerkve

Škofje Združenih držav Amerike so se zbrali na letni konferenci. Ob zaključku so izdali pismo, v katerem govorijo o kršenju svobode in o preganjanju vernikov onstran železne zavese. Položaj katoličanov v komunističnih državah postaja vedno težji in oni sami postajajo vedno bolj brezpravni. Zapadni svet pa vse to gleda, tožijo škofje, in se ne zgane.

Nova knjiga

V Buenos Airesu je pretklo porlad izšla že dolgo napovedana knjiga »Vir največje sile«, slovenski prevod španski pisane knjige mehiškanskega jezuita De Heredia »Fuente de energia«. Sedaj smo jo dobili tudi v Gorico in zato lahko o njej kaj več povemo.

Čudoviti vir, o katerem knjiga govori, ni morda uranov ali vodikov atom, temveč prastari vir molitve. To je znal pisatelj prikazati in v modernih prispodobah ponazoriti kot vsemogočno silo, ki pripogiba Boga človeku, kot je Jezus napovedal: »Karkoli boste Očeta prosili v mojem imenu, vam bo dal.« O knjigi sami pravi kritik Svobodne Slovesnjice T. D. (Tine Debeljak) sledeče: »Ta knjiga ni pisana v slogu navadnih asketičnih knjig, kakor smo jih vajeni, niti ne v slogu molitvenikov in razlag, morda v načinu naših najljubših mamičnih spisov, polnih živih dogodkov iz vsakdanjega življenja. Pa še s tem bi ne bil zadel slova tega pisatelja, ki je s to knjigo podal nekaj čisto svojega, ameriško živahnega, ki z načinom tehničnega izražaja novega sveta in iz območja modernega ameriškega duha razlaga moč molitve na tako prepričljiv in zabaven način, da bereš to, v svoji globini sicer asketsko knjigo, kot povest, in sicer kot zelo posvetno povest brez pobožnosti.« V knjigi pisatelj na svoj način razlaga bistvo molitve in njene lastnosti, kakor človek ne najde drugod. Molitev mu je vzvod, ki nam služi, da dvignemo svojo prošnjo dovolj visoko do Boga in v trgovsko preračunam pravem času; dalje moramo vztrajati, tudi če se nam zdi, da nas gode iz predsob. V srednjem delu knjige obrazloži moč in učinkovitost molitve v nešteti primerih iz starega in novega zakona ter iz literarnih del raznih narodov, tako da se ti zdi, da si v mednarodni galeriji slik.

Bralcu, ki ni vajen na take podobe iz sodobnega tehničnega in trgovskega življenja, se bo zdela knjiga pretirano moderna. Vendar je ravno v

tem glavna odlika knjige, ki je pisana predvsem za svetne ljudi, življe sredi vrveža velikih mest in moderne tehnike.

Škof Rožman je v posvetilu knjigi zapisal: »Ko sem enkrat začel knjigo brati, nisem mogel nehati, dokler nisem prišel do konca.« To se je zgodilo še marsikomu. Zato upamo, da bo knjiga našla prijateljev tudi med našimi verniki, da bodo tudi oni iskusi, kar pravi prevajalec o sebi: »Ta knjiga mi je bila čudovita tolažba, iz nje sem se navzel tolikšnega zaupanja v božjo Dobroto, Ljubezen, Zvestobo, Pravico in Moč, da me danes ni strah prav nobene sile tega sveta.«

Knjigo lahko dobite v Dobrodelnih pisarni v Gorici. Stane 1100 lir.

Evangelij sv. Janeza v jeziku „konkani“

Salezijanska tiskarna v mestu Goa (Indija) je izdala prvi prevod evangelija sv. Janeza v konkanskem jeziku, ki ga govorijo prebivalci Goa in Maglora. Ta jezik nima lastne pisave, kot jo imajo drugi jeziki Indije, vendar ga je mogoče pisati bodisi z našo latinico bodisi z indijsko pisavo.

Novo vseučilišče na čast kard. Newmanu

Irski katoličani nameravajo sezidati v Dublinu do leta 1952. vseučilišče na čast kardinalu Newmanu, kot spomin stoletnice njegovega prihoda v irsko prestolnico. Nova stavba bi stala štiri milijone funt sterlingov, ki jih do sedaj še niso nabrali, ki pa jih upajo v tem času nabrati. Dosedanji univerzitetni zavod, ki je bil namenjen za tisoč dijakov, ki pa šteje danes že 3200 vpisanih študentov, ne zadostuje več sedanjim potrebam.

Versko življenje v Avstraliji

Gallupov zavod je izdal poročilo o obiskovanju službe božje od strani raznih avstralskih vernikov. Tedensko obiskuje službo božjo le 23 odstotkov prebivalstva, to je en milijon 748 tisoč na sedem milijonov šest sto tisoč prebivalcev. Skoraj en milijon teh redkih obiskovalcev odpade na katoličane, akoravno je vseh katoličanov le en milijon 600 tisoč. Ako odštejemo od katoličanov njihove male otroke, je število katoličanov, ki obiskujejo redno službo božjo povsem zadovoljivo, saj tvorijo katoličani 57 odstotkov rednih obiskovalcev vseh veroizpovedi, akoravno predstavljajo le 21 odstotkov celokupnega prebivalstva.

Glede obiskovanja službe božje

so baptisti (ločina protestantov) na drugem mestu. Ostali protestanti, kot anglikanci, presbiterijanci, metodisti in drugi, ki tvorijo s svojimi petimi milijoni vernikov skoro dve tretjini prebivalstva, so na zadnjem mestu. Njihove službe se udeležuje komaj vsak sedmi njihov vernik. Eden izmed vzrokov verske mlačnosti teh protestantov je gotovo tudi v tem, ker se ti protestanti zadnjih 70 let niso zanimali, da bi si ustvarili konfesionalne, to je verske šole, kot si jih je ustvarila katoliška cerkev in ker se niso niti toliko pobrigali, da bi na podlagi šolske postave pošiljali v javne šole svoje veroučitelje. Sploh je opaziti, da se vpliv protestantskih cerkva bodisi v politiki kakor v tisku, radiu in v vsem javnem življenju vedno bolj zmanjšuje, medtem ko vpliv katoliške cerkve vedno bolj raste. Tudi število katoličanov se veča iz dneva v dan, saj je to število od leta 1937. naraslo za 310 tisoč vernikov, h čemur so prispevali tudi novi priseljenci, ki so, kar je povsem razumljivo, povečini razseljeni katoličani.

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

PRISPEVAJTE za † L. Kemperletov sklad!

Prva zunanja pomoč Jugoslaviji

Preteklo soboto je dospela na Reko ladja »Makedonija«, ki je pripeljala nekaj tisoč ton fižola in graha iz Združenih držav za Jugoslavijo. Ob tej priliki je na Reki pozdravil ladjo skupaj z zastopniki jugoslovanske vlade tudi ameriški poslanik v Beogradu Allen. Ta je ob priliki spregovoril par besedi; prvič po letu 1945 se je zgodilo, da je ameriški poslanik javno govoril v Jugoslaviji. Allenov govor je bil kratek. Poudaril je, da prihaja ta pomoč od ameriškega naroda jugoslovanskemu narodu, ker ga je zadel tako katastrofalna suša. Pomoč da je nepristranska, ker edini pogoj zanjo je to, da »ta živila omogočijo jugoslovanskemu ljudstvu, da ostane svobodno in neodvisno ter dovolj močno, da bo lahko nadzorovalo svojo usodo in preprečilo, da bi mu drugi vsiljevali pogoje.«

S temi besedami je Allen pokazal, da je razumel svojega

predstojnika predsednika Trumana, ki je nekaj dni prej poslal vodjem strank ameriškega kongre poziv, naj na prihodnjem zasedanju kongresa stavijo kot nujno zadevo na razpravljanje predlog o pomoči Jugoslaviji. Pomoč naj bi znašala okrog 80 milijonov dolarjev. Svoj poziv je predsednik Truman utemeljil, češ da zahtevajo vojaški interesi Združenih držav, naj se Titov režim podpre, kajti Titov upor Moskvi pomeni prvi resen razkol v komunističnem bloku, obenem pa je važno tudi dejstvo, da ima Jugoslavija poleg Rusije najmočnejšo vojsko v Evropi.

Ko bo v kongresu prišlo do razprave, bo gotovo precej težka borba, kajti republikanci niso voljni kar tako pomagati nekemu komunističnemu režimu zgolj zaradi tega, ker se trenutno dobriča svojim večerajšnjim nasprotnikom demokratom in si je v lasih s večerajšnjimi bratci komunisti.

Kitajska in Koreja

Teden, ki bi moral prineseti odločitev v vprašanju nastopa do Kitajske zaradi pomoči komunističnim Korejcem, je minil, ne da bi se vprašanje rešilo tako ali tako. Vloga šestih držav na OZN, naj se obsodi Mao Ce Tung kot napadalec, če ne bo umaknil svojih ljudi s Koreje, je sicer našla odobravanje vseh demokratičnih držav, toda Višinski je zapretil, da bo vložil svoj veto, če bodo o njej razpravljali v VS. Zato so vso zadevo odložili do prihoda kitajskih komunističnih odposlancev, ki bi morali dospeti v Lake Success sredi tega tedna. Medtem upajo, da bodo našli kako srednjo pot, ki bi mogla rešiti ves spor zaradi kitajskega vmešavanja na Koreji, ne da bi to pomenilo začetek pravega oboroženega spopada s komunistično Kitajsko, kajti tega se vsi

boje. Računajo namreč, da si ravno tega želi sovjetska Rusija, ki bi rada videla Amerikance v boju s Kitajci v Aziji, da bi imela bolj proste roke v ostalih delih sveta, posebno v Evropi. Zato smemo upati, da bodo diplomatje poiskali vse rešilne poti, samo da bi ne prišlo do razširjenja sovražnosti na Daljnem Vzhodu.

Na vojaškem polju se v preteklem tednu ni zgodilo nič posebnega. Čete Združenih narodov so ves teden napadale, toda z veliko previdnostjo. Napredovale so za nekaj deset km proti mandžurski meji ter so bile v nedeljo oddaljene od nje še kakih 30 do 40 km. Sovražnik ni nudil posebnega odpora. Zato pa je tembolj pritiskal general mraz, saj je toplomir kazal tudi 25 in 30 stopinj pod ničlo.

Oživila je tudi gverilja za fronto, ki povzroča trenutno še večje skrbi kot boji na fronti.

V Indokini so Francozi izpraznili še nekaj postojank. Pripravljajo pa se na protiofenzivo, kajti ZDA so jim poslale 50 letelih veletrdnjav, večje količine orožja in municije. Poročajo tudi o splošni mobilizaciji v Indokini. Francoska vlada je medtem poverila polno oblast za obrambo Indokine ministru Letourneauju.

Tibetanska pritožba zaradi kitajskega napada bo prišla pred Združene narode, ker se je zanjo zavzela republika San Salvador. Kot se vidi, čaka svet Združenih narodov po dveh mesecih zasedanja še veliko dela in skrbi.

Zapadna obramba

Ze več tednov se vršijo razgovori in se razpravlja o zapadni obrambi, zlasti o vlogi, ki naj jo imajo pri tem nemške čete. Zadnji čas so se menda različna gledanja Francije in ZDA nekoliko zblížala, kajti Francozi bi bili voljni pristati, naj imajo Nemci edince v obsegu polkov s 5 do 6 tisoč možmi. Amerikancem se zdijo takšne vojaške edince tudi dovolj močne za uspešno sodelovanje z druženi evropski vojski. Zastopniki Nemcev pa poudarjajo, da bodo pristopili k zapadni obrambi le na podlagi enakopravnosti in da bo o tem končno odločevala nemška zvezna zbornica. Videti je, da se bodo vsi skupaj zblížali, če bo komunistična nevarnost še večja.

Sestanek štirih velikih

Zamotani politični položaj, v katerem se sedaj svet nahaja, sili vse države k veliki opreznosti in elastičnosti v zunanji politiki, ker se vsakdo boji dati po neprevidnosti sunek, ki bi porušil sedanje nihajoče ravnovesje v svetu. Zato so vlade pripravljene na vsakovrstne razgovore in kompromise. Tako si utrjuje pot moskovski predlog o sestanku štirih velikih. Zapadni trije so izprva misel skoro kategorično zavrnil, sedaj se pa pomišljajo in se kažejo voljne pristati na razgovore, če bo Sovjetska zveza pokazala le nekaj dobre volje, da pride do dejanskih sklepov, in pa če bo voljna vključiti v razgovore tudi ostala pereča vprašanja in ne samo vprašanje Nemčije.

GOSPODARSTVO

Nov sadovnjak

Kdor hoče napraviti nov sadovnjak, mora pač zemljišče dobro pripraviti. Za sklenjene nasade je najboljše, da globoko prekopljemo, zrižgolamo, celotno zemljišče, tako kot napravimo za vinograde.

Kdor pa hoče saditi le posamezna drevesa, naj skoplje dovolj velike jame, ki naj dosežejo v vsako smer vsaj en meter: m dolge, m široke in m globoke. Kdor pa hoče saditi črešnje, jabolke in hruške cepljene na divjaku, kostanje in druga visokodebelnata drevesa, ta naj skoplje še večjo jamo.

Ne sadite pregosto! Pred zasajanjem zamislite si, kako bo izgledalo drevo, ko bo krona popolnoma razvita.

Nadaljnji pogrešek delajo mnogi, da zasajajo drevesa pregloboko.

Če kupiš drevesne sadike, potem daj prednost predvsem onim, ki so bila cepljena pred enim letom. Če teh ni potem, naj pridejo v poštev dvoletne cepljenke. Starejših ne kupuj! V sušnih legah zasajaj čim prej, v jeseni, v vlažnih sadiš lahko pozneje. Pomni pa, da z jesenskim zasajanjem navadno pridobiš celo leto.

KOMPOST JE DOBRO GNOJILO IN POCENI...

Za sajenje mladega sadnega drevja in trt ni boljšega gnojila, kot je kompost. Pa tudi na senožetih mnogo

koristi. — Večkrat služi kompost boljše kot hlevski gnoj, tega pa je vedno premalo na kmečkem posestvu.

Kako napraviš kompost? Zberi za to mesto na dvorišču ali na vrtu in steptaj zemljo, da bodo tla neprodušna. Na to mesto meči vse odpadke, ki jih da gospodarstvo ali gospodinjstvo: odpadlo in pol gnilo listje, ki ne more služiti kot nastilj; hišne smeti, kosti in pepel; izrabljene tropine, stebila in neuporabne liste vrtnih rastlin; vsako toliko očisti cestne jarke blizu hiše in iztrebež vrži na kompostni kup. Itd. itd. — Kdor nima živine, mu bo kompostni kup edini vir dobrega gnoja.

Če pa hočeš, da ne bo kompostni kup smrdel in da se bo kompost čimprej izdelal, potem pokrij vsako toliko časa rastlinske ostanke s tanko plastjo zemlje. Če nočeš, da se bo tvoril kompost hitro, potem raztrosi vsako toliko vrhu kupa nekoliko — kakšen kg — apnenega cijanamida (calcioianamide) ali pa tudi enostavno apna v prahu. Dobro storiš, če kakšenkrat kompost poliješ z gnojnico.

Ko pa hočeš rabiti kompost, ne smeš uporabiti za gnojilo vse, kar je na kupu. Odločiti moraš grobe, še ne razpadle rastline in kosti ter uporabiti samo drobne snovi. Najboljše storiš, če kompost preseješ na sito za pesek: kar gre skozi sito, uporabi, kar pa ne gre, vrži zopet na kup in naj gnoje še leto dni.

Evropski kršč. demokratje napadli sovjetsko taktiko

Srednjeevropska krščanska demokratska zveza, ki se je upirala tako nacism kot komunistom, je naprosila glavnega tajnika Združenih narodov Trygve Lieja, naj bi Združeni narodi preučili »položaj držav za železno zavoso«. V pismu, ki so ga naslovili na glavnega tajnika, pravijo predstavniki krščanske demokratske zveze, ki živijo zdaj v Združenih državah, da Sovjetska zveza v odnošajih s srednjeevropskimi državami stalno krši temeljna načela listine Združenih narodov in da to, splošno znano stanje, ogroža mir. Srednjeevropskim narodom so vsilili komunistični režim s pronicanjem.

Vsi, moški in ženske, ki prebivajo v srednjeevropskih državah, živijo pod političnim, gospodarskim, kulturnim in verskim terorjem. Strah in revščina sta opora komunističnega reda, ki je v protislovju s cilji Združenih narodov.

Pismo odobrava stališče, ki so ga Združeni narodi zavzeli proti napadu na Koreji in daje priznanje vsem tistim, ki se borijo pod zastavo Združenih narodov in ki v tej borbi za svobodo žrtvujejo svoja življenja.

Krščansko demokratsko zvezo sestavljajo pregnani politični voditelji iz Češkoslovaške, Madžarske, Litve, Poljske, in Jugoslavije, in sicer: dr. Ivo Duchacek in dr. Adolf Klimek ki zastopata češkoslovaško krščansko demokratsko ljudsko stranko; monsignor dr. Josef Kozí Horvath, predsednik, in dr. Laszlo Varga, tajnik madžarskega krščansko-demokratskega ljudskega gibanja; Pranas Vainauskas in Kazys Pakstas od litvanske krščansko-demokratske stranke; predsednik Karel Popiel in tajnik Konrad Sieniewicz od poljske krščanske delavske stranke in predsednik dr. Miha Krek, ter msgr. Franc Gabrovšek od slovenske ljudske stranke.

BAZOVIŠKI ODER
prilredi
v soboto, 25. nov. ob 20.30 in
v nedeljo, 26. nov. ob 17. uri
v BAZOVICI
Mollerovo šaloigro
NAMIŠLJENI BOLNIK
v treh dejanjih
VELIKO SMEHA
Vabljeni!

Dr. METOD TURNSEK :

„Pabomšel na planine...“

(NOVELA)

»Sem menil, da si ti najbrž vobče hūd na ženske.«
»Kdo je to rekel, da sem hūd nanje, kdo? Krščen Matiček, škoda, da ne poznam tvoje punce!«
»Še bolj škoda, da ne poznaš njene sestre! Ta bi bila zate, ta...« Ciril se je smehljaj, Franceta pa je trla radovednost.
»Kakšna pa je? Čigava je?«
»Ni važno, čigava. Letos je z odliko napravila maturo na klasični gimnaziji, v jeseni se bo vpisala na univerzo. Je zelo lepa, vesela in pogumna!«
»Kako ji je pa ime?« Dekle je Francetu šlo k sreči.
»Ružka! Njeni sestra, mojemu dekletu, pa Elica! Razlika je med njima le v značaju in v očeh, sicer sta si pa podobni kot krajcar krajcarju! No, Ružka poje tudi krasen alt, Elica pa sopran.«
»In kakšna je še Ružka?« je mikalo Franceta.
»Elica ima sinje in spokojne oči, Ružka pa svetlo črne. Prav kot poje narodna pesem: »Pika, poka za goro, tisto dekle moje bo, črno gleda, drobno gre, tista

je zamè...« Mislil, da bi Ružka res bila zate!«
»Duš, da bi jo rad videl! Morda sem jo kje že srečal. No, povej, čigava je!«
»Zasavčevi sta! Saj poznaš prof. dr. Zasaveca!«
»Poznam. Zdi se mi, da sem ga spomladi nekoč srečal v Tivoliju z dvema lepima dekletoma. Za eno, živahnejšo, sem se celo ozrl!«
»Viš, tisti dve sta!« je pritrdil Ciril.
»Pa ima Ružka že fanta?« je zaskrbelo Franceta.
»Mislil, da še ne. Pa kmalu ga bo imela, ji je večeraj prerokoval neki Bohinjec! Midva z Elico pa sva se večeraj pri Savici — zaročila!«
»Krščen Matiček, pa mi tega ne poveš? In še punce nisi s seboj vzeli? Kakšen kavalir pa si ti? Toda, če si res zaročen in torej znan z Zasavčevimi, bom pa res kdaj s teboj šel tja na obisk.« France je rekel kar za resno.
»Prav lahko! Le rož natrgaj tudi za Ružko! Mi je naročila, naj ji prinesem planik tudi od »njene« fanta.«
»Zlomka, ni mogoče! Kaj mar že računa name? Kaj me pozna?« se je čudil France.
Ciril se je tiho muzal, češ kako se vse lepo plete in pripravlja.
»Kdo ve, če te že ne pozna! Kdo pa tebe, visokega pogumnega in zgornega gorenjskega fanta ne pozna?«
»Hoj ti srečo, če se je pa tako, bom pa res natrgal lepih planik!« France se je pripognil in skrbno izbral

sedem krasnih planik.
»Glej, sedem sem jih utrgal, za sedem sreč!« Glas in obraz mu je je bil radosten.
»Bog ti res daj sreč kar sedem!« je Ciril Francetu privoščil iskreno!

Drugo polovico noči sta France in Ciril hodila po docela gorskem svetu. V luninem svitu so grebeni bili prav pošastni, zlasti kadar je po skalovju zatulil veter. Pečine so vzbujale grozne privide nočnih velikanov in več. Majajoče se ruševje je napravljalo vtis, kot da vsaka krš živi, celo govori. Ob dveh ponoči je Ciril začutil precejšnjo utrujenost, dasi je pri vsakem viru pil hladno gorsko vodico.
»Ah, kdo bo vedno lokal le vodò, poskusim tudi hudo »vodko!« se je pred Francetom glasno ojunčil Ciril. France je pa odločno svaril, da ni pametno. Toda Ciril je trmasto odmašil stekleničico »žegnane vode« in nekaj krat krepko srknil. Trenutno ga je res pogrelo in poživilo, potem pa je Ciril kmalu začel zaostajati za Francetom. Nič ga niso držale več noge. Pohajala mu je moč, v vojaškem plašču in z nahrbtnikom na rami je lezel kar v dve gube.
»Kaj ti nisem pravil, da ne pij! Pa ste tudi medicinci taki, da lastne pameti ne ubogate! Na Triglav pa te res ne bom nesel.«
Z veliko muko je Ciril ob Francetovi opori in

